

ประวัติหมู่บ้านห้วยห้า หมู่ที่ ๗

ชื่อบ้าน

ห้วยห้า ชื่อหมู่บ้าน เป็นชื่อที่ผสมกันระหว่างคำสองคำ คือคำว่า ห้วย และคำว่า ห้า “ห้วย” มาจาก ลำน้ำห้วยที่ไหลมาจากภูเขาผ่านหมู่บ้านและไหลลงสู่แม่น้ำลี้ “ห้า” มาจาก ชื่อของต้นไม้ห้า ในอดีตปรากฏมีต้นไม้นี้ในร่องลำห้วยและขึ้นอยู่มากมายตามฝั่งของลำน้ำห้วยตลอดมาจนถึงปัจจุบัน

ประวัติชุมชน

บ้านห้วยห้าเรานั้น เริ่มแรกบ้านห้วยห้า มีลำห้วยมาจากป่าเขา ในบริเวณลำน้ำห้วยนั้นมีแต่ต้นไม้ห้าหรือต้นห้า ขึ้นอยู่มากมายตามฝั่งของลำน้ำห้วยตลอดมาจนถึงถนนหนทาง ต่อมาก็ได้มีพ่อหนานตาพร้อมครอบครัวได้เดินทางมาจากอำเภอปากบ่อง (อำเภอป่าซางในปัจจุบัน) ซึ่งจะเดินทางไปยังอำเภอลี้ ได้หยุดพักระหว่างทาง ก็บอกกับครอบครัวว่าเราหยุดพักที่นี่ก่อนคงจะดี เพราะเห็นที่ท่า ท่าเล ที่นี้สวยก็คุยกับครอบครัวว่าเราย้ายมาอยู่ที่นี่ก็คงจะดี ทางครอบครัวตกลงกันว่าจะประกอบอาชีพอยู่ตรงนี้ ดังนั้นพ่อหนานตาก็กลับไปอำเภอปากบ่องซึ่งเป็นที่อยู่บ้านของตน (อำเภอป่าซาง) ก็กลับไปชวนเพื่อนมาอยู่ด้วยกัน คือ พ่ออ้อยฟู พร้อมครอบครัว ย้ายมาลงหลัก อีกประมาณ ๑๕ ครอบครัว ต่อมาก็ได้นัดหมายพากันมาประชุมและได้ออกความคิดเห็นว่า สถานที่นี้อยู่กันหลายครอบครัวจนเกิดเป็นหมู่บ้านเล็กๆ เห็นว่าบ้านของเราควรจะมีผู้นำของหมู่บ้าน (ผู้ใหญ่บ้าน) ก็เลยพากันแต่งตั้ง พ่อหลวงตา ชัยห้วยห้า เป็นผู้นำหมู่บ้าน ต่อมาไม่นานก็มีประชาชนพากันมาขออยู่อาศัย ณ ที่หมู่บ้านแห่งนี้ ซึ่งมาจากทั่วทุกสารทิศ บางคนก็มาจากประเทศกัมพูชา และได้พาครอบครัวของตนมาอยู่ที่นี่ด้วย

ต่อมาได้มีประชาชนมาอาศัยอยู่ในหมู่บ้านเพิ่มมากขึ้น ได้มีท่านครูบาสุวรรณ สุวณโน ให้ผู้นำชุมชนนัดประชาชนในหมู่บ้านมาประชุมกันที่วัด โดยหารือกันว่าในเมื่อมีวัดก็ต้องมีการศึกษาโดยให้เด็กผู้ชายมาเรียนหนังสือที่วัด ส่วนเด็กผู้หญิงให้เรียนการทำขนมและการบ้านการเรือนอยู่กับบ้าน เมื่อเด็กชายโตแล้วจะบวชเรียนด้วยก็ได้ เด็กผู้หญิงก็ควรได้รับการศึกษาเหมือนกัน ซึ่งน่าจะมีโรงเรียนด้วย จะได้เป็นแหล่งเรียนรู้ของลูกหลานในอนาคต ท่านครูบาบอกว่าบ้านของเราควรมีชื่อหมู่บ้านเพราะมีวัดมีโรงเรียนกันแล้ว ชาวบ้านก็พากันมาประชุมที่วัดอีก และขอให้ท่านครูบาช่วยตั้งชื่อหมู่บ้าน ท่านครูบาก็บอกกับประชาชนว่าหมู่บ้านเรามีต้นไม้ห้า (ต้นห้า) มีมากในแถบนี้และยังมีลำห้วยให้ประชาชนได้ใช้อุปโภคบริโภคอีกจึงตั้งชื่อว่า หมู่บ้านห้วยห้า ทุกคนก็ลงความเห็นตรงกัน ว่าชื่อเพราะดีและมีความหมายสำหรับหมู่บ้าน จึงสรุปความเห็นใช้ชื่อนี้ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน